

Arşivden Bir Ben-Anlatısı/ An Ego-Document from the Ottoman Archives

Alemdar Mustafa Paşa'dan Sadrazam Çelebi Mustafa Paşa'ya Mektuplar

KEMAL GURULKAN (haz.)

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı
Presidency of the Republic of Turkey Directorate of State Archives

(kemal.gurulkan@devletarsivleri.gov.tr), ORCID: 0000-0002-5639-696X

Geliş Tarihi/Date of Arrival: 03.05.2024

Kabul Tarihi/Date of Acceptance: 04.06.2024

Gurulkan, Kemal. "Arşivden Bir Ben-Anlatısı: Alemdar Mustafa Paşa'dan Sadrazam Çelebi Mustafa Paşa'ya Mektuplar." *Ceride* 2, no. 1 (Haziran/June 2024): sayfa/pp x-y
DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.12634518>

صدر اعظم بیاقره عثمانی پاشا
فرمودیشی سدا اول

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Yazmaları, T 9362-0001

دوئل و عایت و مرآت و قلم افندم هرگز
 علقه تو باشا اوغلمه بوزن اقدیمجه طرقتون ارسال اولنان تمیقه من مسمومکن اولدیغینک سمع هایت
 واصل اولور ایسه تا ترطیع پادشاهی بی موجب اولور دیوبعض ستم و سرتی هادی و صدر عظم افندی حقد
 بوزن صکره قلبا و قابلا مقدا اولوق اقتضای اوده سینه دن اولدیغی محتوی ارسال اولنان کرمادکر واصل
 مفیوم سرتی معلوم اولمشدر مشاد ایسه باشا اوغلمه بزم اولدیله تمیریز کندولری اولور سرتی بلوغ
 شوکتک و طرافت افندمزک اصدق صادق قرناسدن اتکاز ایتدیزدن کجلا سرتی برافندی بیگ کتده
 کجه بود بلدیگیزدن کندو سوال الدینه ناز اولدیله خیر خواهاق طوطولق ننگله مسلمانجا سنی یازمشیم بزم
 شمشیه قدر سویلک طرقتون جمله کله دی حقدی بوزن صکره سی دخی میدانه حقدقه فائز وصال
 نیم اولدیغی معلوم و اسه کر کردید سبحان الله عبادق هندیکا طوغری سویلر طوغری سوزدی
 برار اجمعه و واقاطی سوز استر سکر بلو اولدوق صکره پاک جوقدر هر کس سویلر حق تعالی نیه بی
 طوغری سویلک و صد اقدن اریصه بجاتم بکانه ستم ایده نور سکر سن بنی کوردی بزده سزه
 مسلمان و طوغری دیو اعتقاد ایندی سزده اعتقاد کوی بوز دکر ایسه نه بیلم صاغ اوله سز بن شمشیه
 اوزوزره واجب اولانی سویلک داشته بقالم دشمن کله کوردی طلی سوزدی اولوک صاوت کویبار
 کورسونده الله عظیم انشان جمله سزه و جمله امت محله اعداد اجمه آجین هله سرتی شوق کویبار
 یک یاندم پادشاه اولیسه بزم غمگی سزده ای افکار ایوکر شو شمشیه صاغ اوله افندی
 ع ۴۴

Mektup 1²

Hû

Devletlü, inâyetlü, mürüvvetlü vefiyyü'l-himem efendim hazretleri

Atûfetlü Başağa oğlumuz akdemce irsâl olunan nemîkamız mesmû'unuz olduğundan sem'-i hümayûna vâsıl olur ise te'sîr-i tab'-ı Padişâhîyi mûcib olur deyü ba'zı setm ü serzenişi hâvî ve Sadr-ı a'zâm efendimizin hakkında bundan sonra kalben ve kâliben müttehid olmak iktizâ-yı irâde-i seniyyeden olduğunu muhtevî irsâl olunan kerem-nâmeniz vâsıl olmağla mefhûm-ı şerîfi ma'lûmumuz olmuştur. Müşârunileyh Başağa oğlumuz bizim ol vechile tahrîrimiz kendilerini evlâdımız gibi bilüb şevketlü velî ni'metimiz efendimizin asdak [u] sâdık kurenâsından ittihâz ettiğimizden ve cümlemizi bir efendi bendeliğinde yek-vücûd bildiğimizden kendi suallerine binâen ol vechile hayırhâhlık ve doğruluk zannıyla Müslümancasını yazmışdım. Bizim şimdiye kadar söylediklerimizin cümlesi geldi çıktı. Bundan sonrası dahî meydana çıkdıkda hâin ve sâdık kim olduğu ma'lûm olsa gerekdir. Sübhâ-nallâh sâdık hizmetkâ[r] doğru söyler ve doğru söz dahî biraz acıcadır. Ammâ tatlı söz isterseniz yalan oldukdan sonra pek çokdur. Herkes söyler. Hakk te'âlâ yine bizi doğru söylemekden ve sadâkatden ayırmaya. Be canım bana ne setmediyorsunuz? Sen beni gördün, biz de size Müslüman ve doğru deyü i'tikâd etdik. Siz de i'tikâdınızı bozdunuz ise ne yapalım, sağolasız. Biz şimdiye kadar üzerimize vâcib olanı söyledik ve işte bakalım düşman geldi, göründü. Tatlı sözlü olan sâdıklar gelsinler görsünler. Allahu azîmü's-şân cümlemize ve cümle Ümmet-i Muhammed'e imdâd eyleye âmin. Hele sizin şu lakırdılarınıza pek yararım. Pâdişâh yoluna benim gayretimi siz de mi inkâr edersiniz? Hoş mu ya! Sağolasız efendim.

Fî 24 Z. Sene [1]222 / [22 Şubat 1808]

Mühür
Mustafa

BOA. TSMA. e, 427/39_1

2 Sadrazam Çelebi Mustafa Paşa'ya doğru bir şekilde söylediği sözlerin yanlış tefsir edildiğine üzüldüğü, sadık ve haini zamanın göstereceği ve çıkan haberlerin yanlış olduğu hakkında Tuna Seraskeri Alemdar Mustafa Paşa'nın mektupları. (Eski tasnif referans numarası: TSMA No, 1147/1-2)

بنام درویشی از نام افروخته
طرفه در کار اولی جسم توفیق شاهان بی حد و کلامی صغیر در دلو در لوافتا و نه نام الکلری و بعضی نال و ایضا در دلو
صعوم اولری ذخیره بی کسب کسب مدینه به عسکر کوندر مشغول بودی در سعادت کلامی تجزیه و حتی ذهنی بر نشان
الهدی ذیرا والله العظیم ذخیره بی کسب و کسب مدینه به عسکر کوندرم و کوندرم نیز کوندرم ایضا
مغایر حرکت این که الله اعلم بعد از محمد جناب خود بو عا جزئی و مقوله حرکتی بود در جمه شکر تفصیل جویستی
در سعادت با زدم ایری بکده فطرد شاهانه اولی نکه قیاض محمد نیز کوی برودم ایند مخفی کز ایس
اوپه تحقیق و اینا فایده بلیکدین هر کلامی طوغری بلورم اشته نکلوم ایس قیل و قالک سببی بود نکت
طرفه کلام کاغذ محفوظ اولغنه اقتضا ایس برده کوندرم بو خصوصاً ک حقیقتی و سببی
اولی قتی علی غایبه سولم کین لوجه سول بیور لوق معالیم نیز بقا اولور حنا الله ونم الکریم

Mektup 2

Hû

Benim devletlü karındaşım efendim

Tarafımıza derkâr olan hüsn-i teveccüh-i şâhâneyi çekemediklerinden hakkımızda türlü türlü iftirâ ve bühtân eyledikleri ve ba'zı kîl ü kâl çıkardıkları mesmû'um oldu. "Zahîreyi kesecekmîşsiniz, Midye'ye asker göndermişsiniz" deyü Dersa'âdet'den gelen tahrirât dahî zihnimi perişân eyledi. Zirâ vallâhi'l-azîm ne zahîreyi kesdim ve ne keserim. Ne Midye'ye asker gönderdim ve gönderirim. Bendeniz rızâ-yı hümâyûna mugâyir hareket etmemeğe Allah ile ahdetmişimdir. Cenâb-ı Hakk bu âcizi o makûle hareketde bulundurmaz. Cümlesinin tafsîl cevâbını Dersa'âdet'e yazdım idi. Belki manzûr-ı şâhâne olmuşdur. Lâkin kabahat benimdir. Bendenizi Pire'den atdılar. Muhlisiniz ise öyle kancıklık ve oynaklık bilmediğimden her kelâmı doğru bilirim. İşte tekevün eden kîl ü kâlin sebebi budur. Lâkin tarafımıza gelen kağıdlar mahfûz olmağla iktizâ eder ise biz de gösteririz. Bu husûsların hakikatini ve sebebi ne olduğunu Ali Ağ'a'ya söyledim. Gizlice suâl buyruldukda ma'lûm-ı şerîfiniz olur. Hasbinallâh ve ni'me'l-vekîl.

Mühür
Mustafa

BOA. TSMA. e, 427/39_2